

Vergaderjaar 2017–2018

21 109

Uitvoering EG-Richtlijnen

Nr. 232

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 januari 2018

Hierbij bied ik u het periodieke overzicht aan van de stand van zaken bij de implementatie van EU-richtlijnen in de Nederlandse wet- en regelgeving aan het einde van het vierde kwartaal van 2017¹.

In deze brief wordt eerst ingegaan op de implementatieachterstand zoals die op 31 december 2017 gold. Daarna worden de oorzaken van deze achterstand behandeld en worden, indien van toepassing, tevens dreigende implementatieachterstanden genoemd. Vervolgens volgt een opsomming van de ingebrekestellingprocedures die de Europese Commissie tegen Nederland is gestart als gevolg van niet-tijdige implementatie. Mede op verzoek van uw Kamer zijn ook de lopende infracties wegens (vermeende) onjuiste implementatie in het overzicht ingebrekestellingen per departement opgenomen².

Huidige achterstand

De achterstand per 1 januari 2018 bedraagt 6 richtlijnen tegenover 6 in het vorige kwartaal. In het vierde kwartaal van 2017 zijn er geen achterstallige richtlijnen geïmplementeerd. Tegelijkertijd zijn er dit kwartaal ook geen nieuwe richtlijn in overschrijding bijgekomen.

De 6 achterstallige richtlijnen zijn aan de volgende ministeries toegedeeld: EZK (1), FIN (3), I&W (2).

De overschrijding van de implementatiedatum varieert sterk, van 112 tot 730 dagen. Een exacte aanduiding van de overschrijding per richtlijn is te vinden op de laatste pagina van bijgevoegd kwartaaloverzicht.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

Achterstanden en hun oorzaken

Wat betreft de oorzaken voor de implementatieachterstand ultimo vierde kwartaal speelt een aantal factoren een rol. Deze factoren worden hieronder per ministerie toegelicht.

EZK

Richtlijn 2014/61/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 inzake maatregelen ter verlaging van de kosten van de aanleg van elektronische communicatienetwerken met hoge snelheid; Uiterste implementatiedatum 1 januari 2016.

Implementatie geschiedt hoofdzakelijk door wijziging van de Telecommunicatiewet en van de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netwerken. Verder worden het Besluit informatie-uitwisseling ondergrondse netten, de Regeling informatie-uitwisseling ondergrondse netten, het Besluit medegebruik omroepzendernetwerken, de Regeling gegevensverstrekking medegebruik omroepzendernetwerken en het Bouwbesluit 2012 gewijzigd. De Telecommunicatiewet kent al verplichtingen tot medegebruik van infrastructuur van telecommunicatienetwerken, zoals antenne-opstelpunten (artikel 3.24 Tw) en voorzieningen waarop de gedoogplicht van toepassing is (artikel 5.12, eerste lid, Tw). De richtlijn ziet echter op het efficiënter aanleggen van breedbandnetwerken (zoals glasvezel) doordat bij de aanleg daarvan ook gebruik gemaakt mag worden van de infrastructuur van andere netwerken, zoals leidingstroken in havengebieden en hoogspanningsmasten van elektriciteitsnetwerken. In Nederland is reeds 97% van de burgers en 91% van de bedrijven aangesloten op een breedbandnetwerk. Gezien het grote aantal netwerksectoren en regelgevingskaders dat hierbij betrokken is, is de implementatietermijn van 18 maanden te kort om een wetsvoorstel op te stellen dat recht doet aan alle betrokken belangen. Zeker gezien de mate waarin Nederland reeds is voorzien van breedbandaansluitingen moet worden voorkomen dat deze implementatie leidt tot onnodige lasten voor de betrokken netbeheerders. Op 22 juni 2017 is de wijziging van het Bouwbesluit 2012 in werking getreden die strekt tot implementatie van artikel 8 van de richtlijn (Stb. 2017, nr. 268). Het wetsvoorstel is op 8 juni 2017 ingediend bij de Tweede Kamer (Kamerstuk 34 739). Het wetsvoorstel is op 21 november 2017 door de Tweede Kamer aanvaard (Handelingen II 2017/18, nr. 24, item 17) en is thans in behandeling bij de Eerste Kamer. Naar verwachting zal de richtlijn in het eerste kwartaal van dit jaar volledig zijn geïmplementeerd.

FIN

RICHTLIJN (EU) 2015/849 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie. Uiterste implementatiedatum 26 juni 2017.

Op 20 mei 2015 is de vierde EU anti-witwasrichtlijn aangenomen. Deze richtlijn is de vierde richtlijn waarmee op Europees niveau regels zijn gesteld ter voorkoming van het gebruik van het financieel stelsel voor het witwassen van geld of financieren van terrorisme. De implementatietermijn van deze richtlijn is op 26 juni 2017 verstreken. De Europese Commissie heeft Nederland om die reden op 19 juli 2017 in gebreke gesteld vanwege deze overschrijding van de implementatietermijn. Voorts

heeft de Europese Commissie op 8 december 2017 een met redenen omkleed advies uitgebracht, waarin een termijn van twee maanden is gesteld waarbinnen Nederland de vierde EU anti-witwasrichtlijn alsnog moet hebben geïmplementeerd. Indien Nederland deze termijn niet haalt, dan kan de Europese Commissie besluiten een zaak aanhangig te maken voor het Hof van Justitie van de Europese Unie, wegens het niet-tijdig implementeren van deze richtlijn.

Er wordt gewerkt aan een voortvarend vervolg van de wetgevingstrajecten die reeds zijn ingezet en die voorzien in de implementatie van de vierde EU anti-witwasrichtlijn. Het wetsvoorstel voor de Implementatiewet vierde anti-witwasrichtlijn is op 12 oktober 2017 bij de Tweede Kamer ingediend (Kamerstuk 34 808), waarna de vaste commissie voor Financiën op 17 november 2017 verslag heeft uitgebracht over het wetsvoorstel (Kamerstuk 34 808, nr. 5). De nota naar aanleiding van het verslag wordt op korte termijn ingediend bij de Tweede Kamer.

De implementatie van de bepalingen uit de vierde EU anti-witwasrichtlijn die betrekking hebben op de registratie van informatie over uiteindelijk belanghebbenden vindt plaats met een afzonderlijk implementatiewetsvoorstel. Verwacht wordt dat dit conceptwetsvoorstel, na advies door de Raad van State, in de eerste helft van 2018 bij de Tweede Kamer kan worden ingediend.

Hierbij zij overigens opgemerkt dat de implementatietermijn ten aanzien van de registratie van informatie over uiteindelijk belanghebbenden onderwerp was van de onderhandelingen met betrekking tot het richtlijnvoorstel tot wijziging van de vierde EU anti-witwasrichtlijn. Op 15 december 2017 is hierover overeenstemming bereikt tussen de Europese Commissie, het Europees Parlement en de Raad. Dit heeft tot gevolg dat, wanneer de richtlijn formeel wordt bekrachtigd door het Europees Parlement en de Raad, de termijn voor de implementatie van de bepalingen met betrekking tot de registratie van informatie over uiteindelijk belanghebbenden wordt verlengd met 18 maanden. Die termijn vangt aan op het moment dat deze richtlijn, die strekt tot wijziging van de vierde EU anti-witwasrichtlijn, in werking treedt.

RICHTLIJN 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van Richtlijn 2002/92/EG en Richtlijn 2011/61/EU en

GEDELEGEERDE RICHTLIJN (EU) 2017/593 VAN DE COMMISSIE van 7 april 2016 tot aanvulling van Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot het vrijwaren van financiële instrumenten en geldmiddelen die aan cliënten toebehoren, productgovernanceverplichtingen en de regels die van toepassing zijn op het betalen of het ontvangen van provisies, commissies en geldelijke of niet-geldelijke tegemoetkomingen. Uiterste implementatiedatum 3 juli 2017.

Richtlijn 2014/65/EU regelt de activiteiten van beleggingsondernemingen, exploitanten van gereglementeerde markten en datarapporteringsdienstverleners. De gedelegeerde richtlijn 2017/593/EU geeft uitvoering aan enkele in de richtlijn 2014/65/EU opgenomen voorschriften met betrekking tot het verlenen van beleggingsdiensten. De lidstaten dienen de richtlijn (en de gedelegeerde richtlijn) voor 3 juli 2017 in hun nationale rechtsorde te implementeren. Vanaf 3 januari 2018 dienen zij de in de richtlijn opgenomen voorschriften (en de daarop gebaseerde voorschriften) toe te passen.

De laattijdige implementatie wordt veroorzaakt door de complexiteit van de richtlijn. Die complexiteit wordt versterkt door de omvangrijke lagere Europese wet- en regelgeving die uitvoering geeft aan de richtlijn. Een belangrijk deel van die lagere Europese wet- en regelgeving is eind maart 2017 vastgesteld en gepubliceerd door de Europese Commissie. Eerst na kennisneming daarvan is gebleken dat een deel van die lagere Europese wet- en regelgeving bij wet in formele zin diende te worden geïmplementeerd. Daartoe diende een uitgebreide nota van wijziging te worden opgesteld.

De wet- en regelgeving ter implementatie van richtlijn 2014/65/EU en de gedelegeerde richtlijn 2017/593/EU is inmiddels in werking getreden. De implementatiewet en het implementatiebesluit zijn op 28 december 2017 in het Staatsblad geplaatst en zijn met ingang van 3 januari 2018 in werking getreden, de datum waarop de lidstaten de bepalingen uit MiFID II moesten toepassen³. Een ministeriële regeling waarin enkele aspecten van richtlijn 2014/65/EU worden geregeld is op 5 januari 2018 in werking getreden.

I&W

RICHTLIJN 2014/45/EU van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014 betreffende de periodieke technische controle van motorvoertuigen en aanhangwagens en tot intrekking van Richtlijn 2009/40/EG. Uiterste implementatiedatum 20 mei 2017.

Richtlijn 2014/45/EU is bijna volledig geïmplementeerd. Dit geldt nog niet voor de APK-plicht voor landbouw- en bosbouwtrekkers met een maximumconstructiesnelheid van meer dan 40 km/u. Door de verwerping van het wetsvoorstel kentekening landbouwvoertuigen door de Tweede Kamer is de APK-plicht voor tractoren met een constructiesnelheid van meer dan 40 km/u vertraagd. Op korte termijn zal de Minister van Infrastructuur en Milieu een wetsvoorstel aan de Tweede Kamer aanbieden waarin dit alsnog wordt geregeld. Als deze wet in werking is getreden, is richtlijn 2014/45/EU volledig geïmplementeerd. De Europese Commissie heeft Nederland op 17 juli 2017 in gebreke gesteld wegens niet tijdige implementatie van richtlijn 2014/45/EU.

RICHTLIJN (EU) 2015/1513 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 tot wijziging van Richtlijn 98/70/EG betreffende de kwaliteit van benzine en dieselbrandstof en tot wijziging van Richtlijn 2009/28/EG ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen. Uiterste implementatiedatum 10 september 2017.

Implementatie geschiedt door wijziging van de Wet milieubeheer en met een nieuw vast te stellen Besluit energie vervoer en Regeling energie vervoer. De implementatietermijn van 10 september 2017 is inmiddels verstreken. Het wetsvoorstel is op 12 december 2017 door de Tweede Kamer aangenomen en ligt nu ter behandeling bij de Eerste Kamer. Eveneens is op 12 december 2017 de voorhang van het ontwerp-Besluit energie afgerond, waarna het ontwerp-besluit voor advies naar de Raad van State is verzonden. Zonder onverwachte vertragingen kan de implementatie medio 2018 worden afgerond.

³ Stb. 2017, nr. 512, Stb. 2017, nr. 513 en Stb. 2017, nr. 514.

Dreigende overschrijding

FIN

2015/2366 – RICHTLIJN (EU) 2015/2366 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende betalingsdiensten in de interne markt, houdende wijziging van de Richtlijnen 2002/65/EG, 2009/110/EG en 2013/36/EU en Verordening (EU) nr. 1093/2010 en houdende intrekking van Richtlijn 2007/64/EG. Uiterste implementatiedatum 13 januari 2018.

Richtlijn 2015/2366/EU stelt regels over vergunningverlening aan betaalinstanties en introduceert onder meer twee nieuwe betaaldiensten, te weten de betaaliniciatiedienst en de rekeninginformatiedienst. De implementatie van de richtlijn geschiedt deels door wijziging van onder meer de Wet op het financieel toezicht (Wft) en het Burgerlijk Wetboek (BW), en deels door wijzigingen in lagere regelgeving. Op 23 oktober 2017 is het wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer (Kamerstuk 34 813). De inbreng voor het verslag van het wetsvoorstel is op 1 december 2017 ontvangen (Kamerstuk 34 813, nr. 6). Gelet op de implementatietermijn van 13 januari 2018, zal implementatie niet tijdig worden gerealiseerd.

RICHTLIJN (EU) 2016/97 van het Europees Parlement en de Raad van 20 januari 2016 betreffende verzekeringsdistributie (herschikking). Uiterste implementatiedatum 23 februari 2018.

De richtlijn verzekeringsdistributie heeft tot doel het creëren van een gelijk speelveld voor alle marktpartijen die bij de verkoop van verzekeringen zijn betrokken, het verbeteren van de bescherming van de consument en het bevorderen van een interne markt voor financiële diensten. De richtlijn verzekeringsdistributie vervangt de richtlijn verzekeringsbemiddeling uit 2002.

De richtlijn verzekeringsdistributie breidt het toepassingsgebied van de richtlijn verzekeringsbemiddeling uit naar verzekeraars die direct verzekeringen aanbieden («direct writers»). De richtlijn verzekeringsdistributie bevat voornamelijk gedragsregels. De gedragsregels (onder andere ten aanzien van informatieverstrekking en advies) voor verzekeraars, adviseurs en bemiddelaars in verzekeringen worden aangescherpt. De implementatie van de richtlijn verzekeringsdistributie geschiedt door wijziging van de Wet op het financieel toezicht, de Wet marktordening gezondheidszorg, de Pensioenwet en de Wet verplichte pensioenregeling en door wijziging van lagere regelgeving. Op 4 september 2017 is het wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer (Kamerstuk 34 770) waarna de vaste commissie voor Financiën op 6 oktober 2017 verslag heeft uitgebracht over het wetsvoorstel (Kamerstuk 34 770, nr. 5). De nota naar aanleiding van het verslag is op 17 november 2017 aan de Tweede Kamer gestuurd (Kamerstuk 34 770, nr. 6). In de week van 15 januari 2018 is de plenaire behandeling van het wetsvoorstel gepland. Nadat het wetsvoorstel door de Tweede Kamer is aangenomen kan het Besluit implementatie richtlijn verzekeringsdistributie voor advies aan de Raad van State worden gezonden. Gelet op de korte termijn die dan nog resteert, wordt verwacht dat het Implementatiebesluit later in werking zal treden dan op 23 februari 2018.

Ingebrekestellingen wegens te late implementatie

In het vierde kwartaal van 2017 is er één ingebrekestelling wegens te late implementatie van richtlijnen van de Europese Commissie ontvangen, te weten:

- van IenW; zaak 2017/0534 mbt RL 2015/1513; kwaliteit benzine en dieselbrandstof, bevordering gebruik hernieuwbare bronnen
- De Europese Commissie heeft in het vierde kwartaal van 2017 drie zaken wegens te late implementatie geseponneerd:
- van FIN zaak 2014/0170 mbt RL 2013/36; toezicht kredietinstellingen en beleggingsondernemingen,
 - van EZK zaak 2015/0464 mbt RL 2013/30; veiligheid offshore olie- en gasactiviteiten,
 - van JenV zaak 2017/0158 mbt RL 2014/95; informatie over diversiteit ondernemingen/groepen.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H. Zijlstra